

Utlåtande Rotel I (Dnr KS 2025/364)**Motion om att ta Otto till Stockholm**

Motion av Kristin Jacobsson och Jonas Naddebo (båda C)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård**Sammanfattning av ärendet**

Kristin Jacobsson och Jonas Naddebo (båda C) har väckt en motion i kommunfullmäktige avseende behovet av att inrätta ett förvaltningsövergripande tillsynsteam, likt Botkyrka kommuns OTTO-team, för att effektivisera arbetet mot organiserad brottslighet i Stockholm. Motionen lyfter hur kriminella nätverk utnyttjar offentlig verksamhet och osund konkurrens, bland annat inom sophantering, och föreslår en samverkansmodell där stadens förvaltningar samarbetar med polis, räddningstjänst och andra myndigheter. I motionen föreslås även ett fokus på att upptäcka och hjälpa brottsoffer, exempelvis personer i farliga boenden eller utsatta för människohandel. Genom ett sådant arbetssätt vill motionärerna stärka kampen mot välfärdsbrott, miljöbrott, arbetslivskriminalitet och exploatering.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Stockholms Stadshus AB, Sveriges kvinnoorganisationer och Talita.

Sveriges kvinnoorganisationer har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret bedömer att ett sådant arbete har pågått under en längre tid i Stockholms stad. Stadsledningskontoret anser vidare att Stockholms stads arbete med "Samordnad tillsyn" för att förebygga och upptäcka brott och oegentligheter, främja sund konkurrens och öka tryggheten genom att samordna stadens tillsynsarbete är väl etablerat, effektivt och bör fortsätta.

Socialnämnden anser att eftersom staden har en pågående verksamhet liknande OTTO, men i större skala och med fler inblandade aktörer, så ser inte socialnämnden att OTTO behöver införas.

Bromma stadsdelsnämnd ställer sig positivt till en fortsatt utveckling gällande samverkan, såväl internt som externt, för att skapa bättre förutsättningar att bekämpa den organiserade brottsligheten. Den samordnade tillsynen, där olika myndigheters mandat ger stora möjligheter, bör vara en central del i denna utveckling.

Järva stadsdelsnämnd anser att de allra flesta sakområden som motionen tar upp idag redan hanteras genom de samverkansforum och insatser som finns etablerade inom förvaltningen och staden.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd delar motionärernas bild av behovet att utveckla kraftfulla metoder för att motverka organiserad brottslighet. Fokus i nuläget bör dock ligga på att stärka det arbete som redan bedrivs inom staden samt att invänta en tydligare kunskapsbild av OTTO-modellens effekter innan beslut fattas om att införa en ny struktur.

Stockholms Stadshus AB lyfter att det pågår idag ett arbete som leds av stadsledningskontoret med namnet ”Samordnad tillsyn” som syftar till att förebygga brott, främja sund konkurrens och öka tryggheten genom att samordna stadens tillsynsarbete. Att effektivisera myndighetsutövningen genom att samordna tillsynsarbetet är en effektiv metod för att komma åt oseriösa och kriminella företag och aktörer.

Talita tillstyrker motionen och anser att ett förvaltningsövergripande OTTO-team i Stockholm, med ett tydligt brottsofferperspektiv och nära samverkan med civilsamhället, kommer att vara ett effektivt verktyg för att bekämpa människohandel och ge fler människor möjlighet att lämna exploatering.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Den här motionen belyser viktiga frågor och lyfter behovet av en stärkt samverkan mot organiserad brottslighet och osund konkurrens – en fråga som vi i den rödgröna majoriteten tar på största allvar.

Jag delar bilden av att kriminalitet som tränger in i välfärden och näringslivet hotar både tryggheten och fungerande marknadsförhållanden, samtidigt som den riskerar att stärka gängkriminella strukturer. I Stockholm har vi därför under de senaste åren utvecklat arbetet med samordnad tillsyn – ett konkret och samordnat verktyg för att förebygga välfärdsbrottslighet och främja sund konkurrens i stadens näringsliv.

Inom ramen för projektet Samordnad tillsyn, som leds av kommunstyrelsen, samverkar berörda nämnder med varandra och med externa aktörer som Polismyndigheten och andra myndigheter. Syftet är att identifiera oseriösa aktörer,

skydda utsatta och säkerställa rättvisa spelregler. Arbetet har också förstärkts genom en närmare koppling till det sociala arbetet, där bland annat stadens regionkoordinatorer kopplas på vid prostitution och människohandel för att säkerställa stödinsatser och en effektiv samverkan mellan socialtjänst, tillsynsverksamhet och polis – vilket även ligger i linje med motionens intentioner.

Mot denna bakgrund, och med anledning av att motionens intentioner till stor del fångas upp i det arbete som pågår inom ramen för Samordnad tillsyn och andra samverkansformer, anser jag att det är mer ändamålsenligt att fortsätta utveckla stadens pågående arbete snarare än att inrätta en ny parallell struktur.

Bilaga

Motion om att ta Otto till Stockholm, dnr KS 2025/364-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 22 oktober 2025

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Jonas Naddebo (C) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att tillstyrka motionen
2. Att därutöver anföra följande

Stadens svar på motionen om att införa ett OTTO-liknande arbetssätt i Stockholms stad visar tyvärr att man missar den centrala poängen i vårt förslag. Motionen lyfter inte bara behovet av samordnad tillsyn mot ekonomiska oegentligheter, utan betonar framförallt vikten av att ge arbetet ett tydligt brottsofferperspektiv och en möjlighet att upptäcka och stötta människor i utsatthet. Här är det uppenbart att stadens nuvarande modell inte räcker till.

Det är givetvis positivt att Stockholm redan har ett påbörjat arbete med samordnad tillsyn, och att socialförvaltningen även, efter att vår motion skickades in, har inlett ett erfarenhetsutbyte med Botkyrka kommun. Men stadens beskrivning av modellen visar att fokus ligger på att granska tillstånd, snedvriden konkurrens och ekonomiska regelbrott. Det mänskliga lidandet bakom brottsligheten i form av människohandel,

prostitution, arbetskraftsexploatering och barn som far illa, riskerar att hamna i skymundan, perspektivet är helt enkelt för smalt.

För att få med detta perspektiv behöver Stockholm vara en bärande, aktiv och operativ del av tillsynsarbetet. Socialtjänsten har den kompetens som krävs för att identifiera utsatta individer, möta människor som exploateras och se till att de får tillgång till stöd och skydd. Om tillsynen enbart blir ett verktyg för att motverka ekonomiska oegentligheter utan socialtjänstens närvaro riskerar Stockholm att missa de mest allvarliga konsekvenserna av den organiserade brottsligheten. Människohandelsbrott riskerar gå oss förbi.

Dessutom framgår av svaret på motionen en annan svaghet i den nuvarande modellen: svårigheten att dela information mellan förvaltningar. Detta är en direkt följd av att arbetet är inlåst i en traditionell förvaltningsstruktur med inbyggda effektivitetsbegränsningar. Här finns en tydlig lärdom från Botkyrka. Genom att inrätta ett särskilt tillsynsteam, en egen enhet med olika kompetensområden samlade, kan man undvika flaskhalsar, informationsglapp och otydlig ansvarsfördelning. En väg in för polisen, också utanför kontorstid, skulle möjliggöra ytterligare kontroller, också när behov uppstår i stunden. Det är just därför OTTO fungerar bättre. Det är ett arbetssätt som skär igenom stuprören och som dessutom gör det möjligt att tidigt upptäcka brottsoffer och ge dem stöd.

Vi ser en uppenbar risk med att det rödgröna styret reducerar frågan till en teknikalitet om tillsynsformer. Motionens ambition är betydligt större: att ge staden kraft att inte bara bekämpa de kriminella strukturerna, utan också att skydda och frigöra de människor som fastnat i deras grepp. När tillsynen riktas mot oseriösa verksamheter måste vi samtidigt se människorna bakom: kvinnor som utnyttjas i prostitution, människor som tvingas arbeta under slavliknande villkor och barn som växer upp i kriminella kontexter.

Stockholms stad behöver skapa en självständig tillsynsenhet med bred kompetens, utveckla arbetet till att både motverka kriminell ekonomi och att tidigt upptäcka människohandel och annan exploatering. I det arbetet måste socialtjänsten ha en tydlig och operativ roll, annars riskerar vi att missa det mänskliga lidandet som är den verkliga konsekvensen av den organiserade brottsligheten. Därför bör motionen tillstyrkas.

Ärendet

Kristin Jacobsson och Jonas Naddebo (båda C) har väckt en motion i kommunfullmäktige där de ser ett behov av att inrätta ett förvaltningsövergripande tillsynsteam, likt Botkyrka kommuns OTTO-team, för att effektivisera arbetet mot organiserad brottslighet i Stockholm. Motionen lyfter hur kriminella nätverk utnyttjar offentlig verksamhet och osund konkurrens, bland annat inom sophantering och föreslår en samverkansmodell där stadens förvaltningar samarbetar med polis, räddningstjänst och andra myndigheter. I motionen föreslås även ett fokus på att upptäcka och hjälpa brottsoffer, exempelvis personer i farliga boenden eller utsatta för människohandel. Genom ett sådant arbetssätt vill motionärerna stärka kampen mot välfärdsbrott, miljöbrott, arbetslivskriminalitet och exploatering.

Innehållsförteckning

Stadsledningskontoret	5
Socialnämnden	7
Järva stadsdelsnämnd	10
Skarpnäcks stadsdelsnämnd	13
Stockholms Stadshus AB	14
Talita	15
Reservationer m.m.	16

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Stockholms Stadshus AB, Sveriges kvinnoorganisationer och Talita.

Sveriges kvinnoorganisationer har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 5 september 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret delar motionärernas syn på att effektivisera myndighetsutövningen genom att samordna tillsynsarbetet är en effektiv metod för att komma åt oseriösa och kriminella företag och aktörer.

Stadsledningskontoret konstaterar att det som framförs i promemorian ligger i linje med kommunfullmäktiges mål 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser. Att Stockholm är en trygg och säker stad är det övergripande målet för stadens trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete.

Av kommunfullmäktiges budget 2025 framgår att Stockholms stad arbetar med uppdraget Samordnad tillsyn som inkluderar samtliga tillsynande nämnder, samtliga bostadsbolag inklusive Micasa och SISAB, samtliga stadsdelsnämnderna, fastighetsnämnden, exploateringsnämnden och Storstockholms brandförsvaret. Samordnad Tillsyn samarbetar med flera av de brottsutredande myndigheterna som exempelvis polisen, skatteverket och arbetsmiljöverket.

Arbetet med Samordnad tillsyn är en näringslivsfråga som leds av kommunstyrelsen sedan april 2023. Syftet är att skapa sund konkurrens och rättvisa villkor för företag och näringsliv, förhindra brott och oseriös verksamhet och öka tillit och trygghet genom effektiv myndighetsutövning.

Samordnad tillsyn har en strategiskt placerad samordningsledning på stadsledningskontoret som ger mandat i en samordningsfunktion inom staden samt med statliga aktörer i brottsutredande myndighetssamverkan kopplat till tillstånd och tillsyn.

De tillsynande nämnderna har särskilt utsedda personer som ingår i teamet av förvaltningssamordnare i samordningsfunktionen för Samordnad Tillsyn.

Staden har tagit fram arbetssätt, metod och rutiner för det förvaltningsövergripande arbetet med samordnade tillsyner som benämns riskbaserad tillsyn. Det som upptäcks i de samordnade tillsynerna är bland annat, olovliga boenden, illegal avfallshantering, bristande brandskydd, illegal arbetskraft, otillåten livsmedelsverksamhet eller olovlig livsmedelshantering. Den fördjupade kartläggningen som görs för vissa av de tillsynande objekten visar kopplingar till systematisk och/eller organiserad brottslighet. I arbetet med riskbaserad tillsyn möjliggörs ett effektivt arbete mot den kriminella ekonomin i form av brutna ekonomiska kedjor, ekonomiska sanktioner, föreläggande eller uppsägning av tillstånd, arrenden och/eller avtal, samt ger det staden motståndskraft mot den organiserade brottsligheten.

När samordnade tillsyner sker i samverkan med myndigheter så följer myndigheternas ansvar att omhänderta människor som varit utsatta för människoexploatering/människohandel. Rör det personer som varit utsatta för prostitution och människohandel finns det i staden regionkoordinatorer som ger stödjande insatser till utsatta barn och vuxna samt ger konsultativt metodstöd till yrkesverksamma vid misstanke om exploatering. Vidare är regionkoordinatorerna en länk mellan olika aktörer som ingår i stöd- och skyddsprocessen för offer för människohandel. Regionskoordinatorerna organisatoriska hemvist är inom Socialförvaltningens sektion mot prostitution och människohandel.

Stadsledningskontoret bedömer att stadens arbete med Samordnad tillsyn och Botkyrka kommuns arbete med OTTO har samma syfte och syn på framgångsfaktorer i arbetet. OTTO och Samordnad tillsyn samverkar och utbyter kunskap och erfarenheter och ser möjligheter med samverkan över kommungränser.

Stadsledningskontoret bedömer att Samordnad tillsyn har kommit längre i arbetet med att inkludera fler viktiga förvaltningar i arbetet, vidare har Samordnad tillsyn

framgångsrikt arbetat upp samverkan med flera av de åtta lokala polisområdena som finns inom Stockholms stad. En samverkan som bygger på tillit och kännedom om varandra.

Stadsledningskontoret anser att Stockholms stads arbete med förvaltningsövergripande riskbaserad tillsyn inom Samordnad tillsyn bör fortsätta. Stadsledningskontoret kan därför konstatera att det inte finns anledning att ge bostadsbolagen ytterligare uppdrag.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att Motion om att ta OTTO till Stockholm av Kristin Jacobsson (C) och Jonas Naddebo (C) besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 26 augusti 2025 följande.

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Reservation av Kristin Jacobsson (C), se Reservationer m.m.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 13 augusti 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Under 2022 togs ett initiativ i Stockholms stad att samordna tillsyn för att möta osund konkurrens. Initiativet ledde till projektet ”Samordnad tillsyn”. Samordnad tillsyn är stadens lösning på samma utmaning som Botkyrka kommun har identifierat. Det handlar om att stadens tillstånd är kopplade till företag och ekonomisk verksamhet där oseriösa aktörer genom brister i efterlevnad av beviljade tillstånd eller medvetna regelbrott skapar sig ekonomiska fördelar. Det snedvrider konkurrensen och urholkar förtroendet och tilliten till det offentliga. Den organiserade brottsligheten är växande och komplex, och består av olika typer av brott som kräver ett samordnat arbete i kommunens myndighetsutövning gällande tillstånd och tillsyn samt med myndigheter som exempelvis polisen.

I februari 2023 beviljades också näringslivsenheten vid stadsledningskontoret medel från stadens sociala investeringsfond för att driva projektet Samordnad tillsyn. Under våren 2024 beslutade stadens ledning om förlängning av projektet fram till maj 2026 med egna budgetmedel. Projektet samordnar stadens tillsynande verksamheter inklusive Storstockholms brandförsvaret för att skapa möjligheter till utbyte av kunskap och information för att gemensamt planera och genomföra samordnad tillsyn. Vid behov involveras statliga aktörer, såsom polisen, Arbetsmiljöverket, Kronofogdemyndigheten och Tullverket, i planering och genomförande av tillsyn. Samordnad tillsyn riktar sig mot verksamheter och organisationer som utifrån indikatorer har upprepade avvikelser och bedöms vara oseriösa eller otillåtna.

Projektet leds av en projektorganisation på stadsledningskontorets näringslivsenhet. Projektets styrgrupp består av områdes-, enhets- och avdelningschefer från socialförvaltningens tillståndsenhet, Storstockholms brandförsvaret, stadsbyggnadskontoret, trafikkontoret och miljöförvaltningens livsmedelskontroll. I operativa projektgruppen ingår tjänstemän från ovan nämnda förvaltningar. Projektgruppens sammansättning kan anpassas utefter de behov som aktuell tillsyn har. Projektet har även samverkan med stadens bostadsbolag Familjebostäder, Svenska bostäder och Stockholmshem. Detta för att samordna och möjliggöra det tillsynsarbete som sker i stadens fastighetsbestånd. Vidare samverkar projektet med säkerhetsavdelningen och finansavdelningen liksom med juridiska avdelningen och IT avdelningen och ingår i stadens kraftsamling mot välfärdsbrott.

Under 2025 kommer även stadsdelsförvaltningarna successivt att involveras i arbetet. Målet med den samordnade tillsynen är en effektiv stadsövergripande tillsyn med ett arbetssätt som skapar förutsättningar för samordning både internt och med statliga aktörer. Inom projektet har det utvecklats en metod och ett arbetssätt för tillsyn där det föreligger risk, en riskbaserad tillsyn. Tillsynen genomförs med flera förvaltningar och för tillsynen relevanta statliga aktörer. Under 2024 genomfördes 108 tillsynsbesök i olika verksamheter inom ramen för arbetssättet.

Den gemensamma tillsynen genomförs utöver respektive förvaltnings ordinarie tillsyn. En utmaning staden har är svårigheten att på ett enkelt sätt dela information mellan förvaltningarna. Inom projektet har det därför genomförts en förstudie för ett digitalt verktyg för informationsdelning mellan förvaltningarna. Det finns även finansiering för utveckling av verktyget. Resultaten från projektets första operativa år visar på en rad insikter som föranleder konkreta förslag som bör prioriteras för att stärka stadens motståndskraft mot kriminell ekonomi och organiserad brottslighet. Eftersom staden har en pågående verksamhet liknande OTTO, men i större skala och med fler inblandade aktörer, ser inte socialförvaltningen att OTTO behöver införas. Av dessa skäl föreslås att motionen inte bifälls. Förvaltningen har emellertid under våren tagit kontakt med Botkyrka kommun för ett erfarenhetsutbyte. Syftet är att lära mer och undersöka hur verksamheten kan förfinas och utvecklas än mer. Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens svar på motionen.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 5 juni 2025 följande.

Nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 15 maj 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Arbetet mot den organiserade brottsligheten är högt prioriterat, såväl för staden i stort som för Bromma stadsdelsnämnd. För att åstadkomma effektiva arbetssätt är

samverkan både inom staden, inom stadsförvaltningen samt med externa aktörer så som polisen och skattemyndigheten central.

Inom staden samordnar stadsledningskontoret stadens arbete mot välfärdsbrott genom riktade insatser inom områdena ”stadsövergripande samverkan för effektiva kontroller”, ”samordnad tillsyn” och ”Stockholms stads och Polismyndighetens samordnade insatser mot välfärdsbrott”. Bromma stadsdelsförvaltning bedriver vidare insatser riktade mot organiserad brottslig inom flera olika områden. Samtliga insatser genomförs i samverkan både internt och externt.

Stadsdelsförvaltningen arbetar under 2025 till exempel med följande insatser:

- Att stärka stödet för unga i riskzon för kriminalitet genom att intensifiera samverkan mellan polis, skola, socialtjänst och fritidsverksamheter. Detta innebär att resurser riktas mot områden med särskilda behov för att förebygga skolfrånvaro, brottslighet och hjälpa unga att slutföra sina studier. Genom samverkansprojektet Insluss stöttas individer som friges från anstalter och underlättar återanpassning till samhället.

- Arbetet med upphandlings- och inköpsförfaranden samt avtalsuppföljning för att motverka organiserad brottslighet och oegentligheter ska stärkas och i högre grad systematiseras. Minst en gång om året följer förvaltningen upp de avtal och leverantörer som är upphandlade för att säkerställa att avtalen följs och att brister uppmärksammas.

- Platssamverkan vid Brommaplan och Blackeberg prioriteras för att minska brottslighet och skapa säkra miljöer. Förvaltningen samarbetar också med ideella föreningar och stödjer dem som främjar trygghet. Ett brottsförebyggande råd (BRÅ) träffas regelbundet för att analysera läget och planera åtgärder.

- För unga i riskzonen stärks samarbetet mellan socialtjänst, skola och polis för att förebygga rekrytering till kriminalitet. Skolsociala team och föräldrastödsprogram ska främja elevernas närvaro och välmående. Ungdomens hus och fritidsverksamheter utvecklas för att skapa trygga miljöer.

- Samverkan för ett tryggt och säkert stadsdelsområde sker bland annat genom den lokala samverkansöverenskommelsen som förvaltningen har tillsammans med lokalpolisområdet och utbildningsförvaltningen. Årligen revideras en gemensam lägesbild. Utifrån identifierade lokala behov i lägesbilden fortsätter arbetsgrupper med representanter från berörda verksamheter arbetet med orsaksanalyser samt genomförandet av åtgärder och aktiviteter för en ökad trygghet och minskad brottslighet inom stadsdelsområdet.

Bromma stadsdelsförvaltning ställer sig positivt till en fortsatt utveckling gällande samverkan, såväl internt som externt, för att skapa bättre förutsättningar att bekämpa den organiserade brottsligheten. Den samordnade tillsynen, där olika myndigheters mandat ger stora möjligheter, bör vara en central del i denna utveckling.

Järva stadsdelsnämnd

Järva stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 28 augusti 2025 följande.

1. Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
3. Järva stadsdelsnämnd beslutar om omedelbar justering.

Reservation av Kim Ekblom (C), se Reservationer m.m.

Järva stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 28 juli 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen redogör nedan för insatserna och samverkan inom ett antal av de områden som lyfts i motionen och som ligger inom ramen för nämndens och förvaltningens ansvar.

Välfärdsbrottslighet

Inom staden pågår en kraftsamling för att förebygga, upptäcka och hantera välfärdsbrottslighet. I arbetet ingår att stärka rutiner, säkerställa kontrollmekanismer, se över antalet underleverantörer samt upprätta egen kapacitet och rådighet för att motverka välfärdsbrottslighet. Inom staden pågår ett projekt med samordnad tillsyn som syftar till att förstärka samordningen av tillstånds- och tillsynsarbetet i det brottsförebyggande arbetet. Projektet ger även möjlighet att samordna stadens och statliga myndigheters tillsynsinsatser. Förvaltningen följer utvecklingen på området och tar del av den kunskapsbildning som fortgår och deltar i olika samverkansforum. Inom ramen för den lokala samverkansöverenskommelsen med polisen (SÖK) har förvaltningen startat en samverkan kring systemhotande brottslighet där polisen, fastighetsägare, kulturförvaltningen och idrottsförvaltningen ingår. Folkbokföringsbrott och bidragsfusk är prioriterade områden för gemensamma insatser.

Upphandlingar och avtalsuppföljning

Järva stadsdelsförvaltning är en självständig upphandlande myndighet som i huvudsak har eget ansvar för försörjningen av varor och tjänster. För att säkerställa att de upphandlingar som förvaltningen genomför präglas av ett affärsmässigt agerande utgår förvaltningens arbetssätt från gällande lagar och regelverk samt stadens beslutade riktlinjer. Förvaltningen har rutiner för kontroll av anbudsgivarna som inkluderar kreditupplysning, användning av digitala tjänster kopplade till uteslutningsgrunderna i lagen om offentlig upphandling (LOU), granskning av företagens registrering hos Skatteverket samt förekomst i Kronofogdens register. Förvaltningen ser även genom facklig motpart över företagens kollektivavtal och samverkar med Center mot arbetslivskriminalitet i de fall det finns misstanke om oseriösa anbudsgivare.

Förvaltningen har inte erfarenhet av att aktörer etablerade inom den organiserade brottsligheten har passerat ovanstående kontroller utan att upptäckas. Genom

förvaltningens egenkontroll sker samarbete mellan ekonomi- och verksamhetsfunktioner som ytterligare stärker förvaltningens förmåga att upptäcka och hantera oegentligheter inom upphandlingsprocessen.

När avtal har slutits följer förvaltningen genom samarbete mellan ekonomifunktioner, avtalsförvaltare och avtalsägare regelbundet upp att avtalsvillkoren följs. Detta sker vanligtvis återkommande under avtalets giltighetstid beroende på avtalets ekonomiska omfattning och tidsmässiga längd. Förvaltningen gör även flera gånger per år nya kontroller av det aktuella företaget i enlighet med de kontroller som genomförts vid upphandlingen.

Handläggning av individärenden

Förvaltningens socialtjänst samarbetar med Skatteverket och Försäkringskassan vid handläggning av ärenden där information om folkbokföringsadress, inkomstuppgifter och familjeförhållanden behöver stämmas av. Samarbetet syftar till att möta de krav som lagstiftning och regelverk ställer vid beslut om utbetalning av ersättning i individärenden.

Trygghetsskapande och brottsförebyggande insatser

Förvaltningen leder en strukturerad lokal samverkan (SÖK) med polisen, utbildningsförvaltningen, kulturförvaltningen, idrottsförvaltningen, fastighetsägare, näringsidkare, civilsamhälle, vaktbolag samt brandförsvaret för att förebygga otrygghet, brott och kriminalitet. Det långsiktiga målet är att öka tryggheten för de som bor och verkar i stadsdelsområdet. Förvaltningen medverkar i flera samverkansforum där en aktuell lägesbild delas och där varje aktör ges möjlighet att bidra med sina resurser och insatser.

Barn som riskerar att dras in i kriminalitet

Socialtjänstens förebyggande arbete mot barn- och ungdomskriminalitet bygger på tidig upptäckt, samarbete med andra samhällsaktörer samt individanpassat stöd och skydd. Målet är att skapa trygga och stabila förutsättningar som gör att barn inte hamnar i kriminella miljöer. Att erbjuda insatser för att stärka föräldraförmågan och förbättra hemmiljön bedöms avgörande för barnets utveckling. Fältassistenter är närvarande i stadsdelsområdet och ska som goda förebilder ge stöd och vägledning till barn och unga. Förvaltningens sociala insatsgrupper (SIG) för unga och vuxna har som mål att stötta och skydda individer som vill lämna en kriminell livsstil samt förhindra att fler unga hamnar i kriminalitet. Samverkan mellan skola, fritid och socialtjänst sker inom Järvas sex områdesbaserade nav och innefattar hälsofrämjande, förebyggande och tidiga sociala insatser utifrån lokala och individuella behov. Arbetet bedrivs i enlighet med Stockholms stads strategi 2023-2026 för att förhindra att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet.

Individer som saknar boende

Socialtjänsten har ett ansvar att skydda och stödja personer som befinner sig i utsatta boendesituationer alternativt saknar boende. För att nå framgång i arbetet prioriterar förvaltningen tillsynsarbete, samverkan och tillit. Inom beroendeverksamheten utförs ett uppsökande arbete på härbärgen. Sociala insatsgruppen för vuxna arbetar uppsökande på häkten och inom anstalter samt i stadsdelsområdet. Socialtjänsten samverkar med fastighetsägare för att få information och agera utifrån behov vid vanvård, olämpliga boendeförhållanden och hyresskulder. Vid upptäckt av olämpliga boendesituationer kan socialtjänsten erbjuda flytt till tryggare boende, eller initiera omhändertagande av barn och unga.

I den trygghetsskapande- och brottsförebyggande lokala samverkan med polisen ingår även socialförvaltningens uppsökarteam. Deras uppdrag är att uppmärksamma, identifiera och ta kontakt med vuxna personer i offentliga miljöer som befinner sig i hemlöshet eller annan utsatt situation och länka vidare till det ordinarie hjälpsystemet. Förvaltningen har vid behov även kontakt med EU-teamet vars uppdrag är att säkerställa att EU-medborgare inte lever i hemlöshet eller annan utsatt situation och är i behov av ett utökat stöd.

Olovliga bosättningar

För att hantera olovliga bosättningar arbetar förvaltningen samordnat genom en lokal rutin som tagits fram utifrån Stadsövergripande rutiner för avhysning av otillåtna boplatser där det bor utsatta EU-medborgare. Rutinen syftar till att avhysningar ska ske på ett samordnat, rättssäkert och humanitärt sätt. Staden ska vid avhysningar hänvisa till andra möjligheter i form av akuta insatser, erbjuda alternativt tillfälligt boende eller eventuellt hemresa. Samverkan sker mellan stadsdelsförvaltningen, socialförvaltningens EU-team och polisen.

Illegal avfallsdumpning, nedskräpning och källsortering

Inom Järva stadsdelsområde påträffas illegal avfallsdumpning återkommande. Förvaltningen polisanmäler större dumpningar som hittas i park- eller naturmark och antingen har en större volym eller ett innehåll av högre värde. Mindre nedskräpning och dumpning sker dagligen på avskilda platser i naturmark, på vändplaner och i närheten av avfallskärl. Insatser kring avfallshantering och källsortering planeras med trafikkontoret i syfte att minska den olovliga dumpningen. Nya källsorteringskärl ska tas i bruk. Förvaltningen har även kontakt med Stockholms Vatten och Avfall kring återvinningsstationer där den lovliga dumpningen är hög.

Sammanfattande synpunkter

Förvaltningen delar motionärernas syn på att den organiserade brottsligheten stegvis utökar sin verksamhet till att omfatta nya arenor som möjliggör tillskaffning av allmänna medel. Förvaltningen arbetar för att motverka välfärdsbrottlighet utifrån nämndens och förvaltningens ansvarsområden. För att säkerställa att inga oseriösa aktörer går vidare i upphandlingsprocesser finns ett robust granskningssystem med flera metoder för kontroll. Enligt förvaltningens bedömning föreligger det inte risk att

upphandlingar ska tillfalla aktörer som är etablerade inom den organiserade brottsligheten.

Förvaltningen har ett brett ansvar för att nå, stötta och hjälpa människor i utsatta situationer. Det finns idag flera samverkansforum för det brottspreventiva och trygghetsskapande arbetet där förvaltningen leder arbetet. För att nå och stötta de aktuella målgrupperna som motionen lyfter har förvaltningen insatser som erbjuds av förvaltningens egna verksamheter alternativt genom samverkan med andra aktörer med engagemang för samma grupper.

Samverkan mellan offentliga, ideella och privata aktörer är en självklarhet för att nå framgång i arbetet för ett tryggt stadsdelsområde för alla som bor och verkar här. Samverkan är även avgörande för att uppnå resultat i arbetet med att motverka välfärdsbrott. Förvaltningen ser att de allra flesta sakområden som motionen tar upp idag hanteras genom de samverkansforum och insatser som finns etablerade inom förvaltningen och staden.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnds beslutade vid sitt sammanträde den 28 augusti 2025 följande.

1. Skarpnäcks stadsdelsnämnd överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Reservation av Gunnar Caperius (C), se Reservationer m.m.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 2 juni 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Gängbrottsligheten och organiserad brottslighet är, precis som motionsskrivarna beskriver, en stor och komplex samhällsutmaning. Den organiserade brottsligheten har många uttryck och påverkar både tryggheten och tilliten till samhällets institutioner. Det är därför helt avgörande att samhället fortsätter utveckla effektiva verktyg och arbetssätt för att motverka den.

Idén om ett förvaltningsövergripande samarbete i syfte att motverka organiserad brottslighet, såsom föreslås i motionen, är i grunden god. Samverkan mellan olika förvaltningar och myndigheter är avgörande för att komma åt komplexa problem som spänner över flera områden – från miljöbrott till exploatering av människor. Samtidigt är det viktigt att detta arbete bedrivs på ett stadsgemensamt plan. Flera av de tillsynsaspekter som nämns i motionen ligger inte på stadsdelsnämndernas ansvar, vilket innebär att arbetet behöver koordineras på en övergripande nivå för att vara effektivt.

Förvaltningen är av uppfattningen att det också är viktigt att ta vara på och förstärka det arbete som redan pågår inom staden. Det finns i dag förvaltningsövergripande samverkan kring tillsyn och brottsbekämpning som skulle kunna stärkas ytterligare, snarare än att skapa en ny instans med ett liknande uppdrag. Utöver det stadsövergripande projektet med gemensam tillsyn som nu är pågående har staden även intensifierat samverkan med polisen, bland annat med en polisanställd som är placerad på stadsledningskontoret med ansvar för operativ samverkan kring frågor om organiserad brottslighet och välfärdsbrott. Att bygga vidare på befintliga strukturer och erfarenheter kan vara mer resurseffektivt och ge bättre resultat.

I nuläget anser förvaltningen att det samtidigt saknas tillräcklig utvärdering eller dokumentation av hur OTTO-modellen i Botkyrka faktiskt har fungerat i praktiken och vilken konkret effekt arbetssättet har haft. Innan Stockholm inför en liknande modell, vore det önskvärt med en grundlig genomlysning och analys av hur OTTO-teamet har fungerat.

Sammanfattningsvis delar förvaltningen motionärernas bild av behovet att utveckla kraftfulla metoder för att motverka organiserad brottslighet. Fokus i nuläget bör dock ligga på att stärka det arbete som redan bedrivs inom staden, samt att invänta en tydligare kunskapsbild av OTTO-modellens effekter innan beslut fattas om att införa en ny struktur.

Förvaltning föreslår att detta tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 19 augusti 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Den organiserade brottsligheten utgör ett allvarligt hot mot både rättsstatens principer och förtroendet för offentliga institutioner. Stockholms stad kan, och ska, spela en avgörande roll i att motverka kriminell verksamhet genom det brottsförebyggande arbetet. För att få önskad effekt av det brottsförebyggande arbetet är samordning av kommunens myndighetsutövning inom tillstånd och tillsyn, samt systematisk samverkan med statliga aktörer som exempelvis polisen, arbetsmiljöverket, skatteverket, kronofogden, arbetsförmedlingen, försäkringskassan och tullverket, av största vikt. Vidare är samverkan och samarbete med närliggande kommuner mycket betydelsefullt, då oseriösa företag verkar över kommungränserna. Det pågår idag ett arbete som leds av stadsledningskontoret med namnet ”Samordnad tillsyn” som syftar till att förebygga brott, främja sund konkurrens och öka tryggheten genom att samordna stadens tillsynsarbete. Målet är en effektiv stadsövergripande metod och ett arbetssätt som skapar bra förutsättningar för samordning. Projektet ska förbättra samverkan både internt inom staden och med statliga aktörer för att nå behövlig effekt av det samordnade tillsynsarbetet. Att effektivisera myndighetsutövningen genom att samordna tillsynsarbetet är en effektiv metod för att komma åt oseriösa och kriminella företag och aktörer. I Kommunfullmäktiges budget för 2025 har projektet

förlängts till mandatperiodens slut. Flera förvaltningar och bolag har fått tydliga och förstärkta uppdrag kopplat till brottförebyggande arbete och tillsyn. Koncernledningen följer även tillsammans med stadsledningskontoret dotterbolagens arbete med att förebygga och motverka välfärdsbrottslighet och närliggande områden, exempelvis brott och fusk med föreningsstöd samt avfallsbrottslighet.

Talita

Talitas yttrande daterat den 14 augusti 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Talita är en ideell organisation som sedan år 2004 arbetar med att erbjuda en väg ut ur prostitution och människohandel för sexuell exploatering. Vår erfarenhet bygger på direkt arbete med kvinnor som befinner sig eller har befunnit sig i dessa situationer, samt på samverkan med myndigheter och civilsamhälle.

Talita tackar för möjligheten att få yttra sig över motionen om att etablera ett förvaltningsövergripande team, likt Botkyrka kommuns OTTO, i Stockholms stad. Vi välkomnar Centerpartiets initiativ och ser det som ett viktigt steg i kampen mot människohandel, människosexploatering och annan grov organiserad brottslighet.

Människohandel för sexuell exploatering är ett allvarligt och ofta dolt brott som kräver effektiv samverkan mellan myndigheter, kommunala verksamheter och civilsamhället. Vår erfarenhet visar att polisens resurser är begränsade och att många fall aldrig upptäcks. Exempelvis pågår omfattande sexuell exploatering i messagesalonger och andra dolda miljöer i Stockholm, där offer sällan identifieras och får stöd.

Vi vill särskilt understryka vikten av ett konsekvent brottsofferperspektiv i stadens tillsynsarbete. Detta innebär att:

Identifierade offer för människohandel ska bemötas med respekt, traumamedvetenhet och utan skuldbeläggande.

De ska få tydlig och tillgänglig information om sina rättigheter, inklusive möjligheter till skydd, stöd och uppehållstillstånd enligt gällande lagstiftning.

Staden och samverkande aktörer ska säkerställa att de snabbt får tillgång till säkra boenden, psykosocialt stöd och juridisk hjälp.

Dessa principer överensstämmer med förslagen i Ut ur utsatthet, SOU 2023:97, där vikten av ett brottsoffercentrerat arbetssätt framhålls.

Vi rekommenderar att OTTO-modellen i Stockholm även inkluderar strukturerad samverkan med specialiserade ideella organisationer, som har kompetens och erfarenhet av att möta och stötta personer som utsatts för sexuell exploatering. Genom detta kan fler offer identifieras och ges möjlighet att påbörja en väg ut ur utsatthet.

Sammanfattning:

Talita tillstyrker motionen och anser att ett förvaltningsövergripande OTTO-team i

Stockholm, med ett tydligt brottsofferperspektiv och nära samverkan med civilsamhället, kommer att vara ett effektivt verktyg för att bekämpa människohandel och ge fler människor möjlighet att lämna exploatering.

Reservationer m.m.

Socialnämnden

Reservation av Kristin Jacobsson (C)

1. att tillstyrka motionen
2. att därutöver anföra

Socialförvaltningens remissvar på motionen om att införa ett OTTO-liknande arbetssätt i Stockholms stad visar tyvärr att man missar den centrala poängen i vårt förslag. Motionen lyfter inte bara behovet av samordnad tillsyn mot ekonomiska oegentligheter, utan betonar framförallt vikten av att ge arbetet ett tydligt brottsofferperspektiv och en möjlighet att upptäcka och stötta människor i utsatthet. Här är det uppenbart att stadens nuvarande modell inte räcker till. Det är givetvis positivt att Stockholm redan har ett påbörjat arbete med samordnad tillsyn, och att förvaltningen även, efter att vår motion skickades in, har inlett ett erfarenhetsutbyte med Botkyrka kommun. Men förvaltningens beskrivning av modellen visar att fokus ligger på att granska tillstånd, snedvriden konkurrens och Socialnämnden Protokoll nr 8/2025 2025-08-26 ekonomiska regelbrott. Det mänskliga lidandet bakom brottsligheten i form av människohandel, prostitution, arbetskraftsexploatering och barn som far illa, riskerar att hamna i skymundan, perspektivet är helt enkelt för smalt. För att få med detta perspektiv behöver socialtjänsten vara en bärande, aktiv och operativ del av tillsynsarbetet. Socialtjänsten har den kompetens som krävs för att identifiera utsatta individer, möta människor som exploateras och se till att de får tillgång till stöd och skydd. Om tillsynen enbart blir ett verktyg för att motverka ekonomiska oegentligheter utan socialtjänstens närvaro riskerar Stockholm att missa de mest allvarliga konsekvenserna av den organiserade brottsligheten.

Människohandelsbrott riskerar gå oss förbi. Dessutom framgår av förvaltningens svar en annan svaghet i den nuvarande modellen: svårigheten att dela information mellan förvaltningarna. Detta är en direkt följd av att arbetet är inlåst i en traditionell förvaltningsstruktur med inbyggda effektivitetsbegränsningar. Här finns en tydlig lärdom från Botkyrka. Genom att inrätta ett särskilt tillsynsteam, en egen enhet med olika kompetensområden samlade, kan man undvika flaskhalsar, informationsglapp och otydlig ansvarsfördelning. En väg in för polisen, också utanför kontorstid, skulle möjliggöra ytterligare kontroller, också när behov uppstår i stunden. Det är just därför OTTO fungerar bättre. Det är ett arbetssätt som skär igenom stuprören och som dessutom gör det möjligt att tidigt upptäcka brottsoffer och ge dem stöd. Vi ser en uppenbar risk med att det rödgröna styret reducerar frågan till en teknikalitet om tillsynsformer. Motionens ambition är betydligt större: att ge staden kraft att inte bara

bekämpa de kriminella strukturerna, utan också att skydda och frigöra de människor som fastnat i deras grepp. När tillsynen riktas mot oseriösa verksamheter måste vi samtidigt se människorna bakom: kvinnor som utnyttjas i prostitution, människor som tvingas arbeta under slavliknande villkor och barn som växer upp i kriminella kontexter. Stockholms stad behöver skapa en självständig tillsynsenhet med bred kompetens, utveckla arbetet till att både motverka kriminell ekonomi och att tidigt upptäcka människohandel och annan exploatering. I det arbetet måste socialtjänsten ha en tydlig och operativ roll, annars riskerar vi att missa det mänskliga lidandet som är den verkliga konsekvensen av den organiserade brottsligheten. Därför bör motionen tillstyrkas.

Järva stadsdelsnämnd

Reservation av Kim Ekblom (C)

1. Att tillstyrka motionen
2. Att därutöver anföra följande

Det är positivt att Järva stadsdelsförvaltningen delar Centerpartiet och motionens syn på att den organiserade brottsligheten stegvis utökar sin verksamhet till att omfatta nya arenor som möjliggör tillskaffning av allmänna medel. Motionen lyfter inte bara behovet av samordnad tillsyn mot ekonomiska oegentligheter, utan betonar framförallt vikten av att ge arbetet ett tydligt brottsofferperspektiv och en möjlighet att upptäcka och stötta människor i utsatthet. Här är det uppenbart att stadens nuvarande modell inte räcker till. Det är givetvis positivt att Stockholm redan har ett påbörjat arbete med samordnad tillsyn, och att staden även, efter att vår motion skickades in, har inlett ett erfarenhetsutbyte med Botkyrka kommun. Det mänskliga lidandet bakom brottsligheten i form av människohandel, prostitution, arbetskraftsexploatering och barn som far illa, riskerar att hamna i skymundan, perspektivet är helt enkelt för smalt. För att få med detta perspektiv behöver socialtjänsten vara en bärande, aktiv och operativ del av tillsynsarbetet. Socialtjänsten har den kompetens som krävs för att identifiera utsatta individer, möta människor som exploateras och se till att de får tillgång till stöd och skydd. Om tillsynen enbart blir ett verktyg för att motverka ekonomiska oegentligheter utan socialtjänstens närvaro riskerar Stockholm att missa de mest allvarliga konsekvenserna av den organiserade brottsligheten. Människohandelsbrott riskerar gå oss förbi. Dessutom har Stockholms stad en annan svaghet i den nuvarande modellen: svårigheten att dela information mellan förvaltningarna. Detta är en direkt följd av att arbetet är inlåst i en traditionell förvaltningsstruktur med inbyggda effektivitetsbegränsningar. Här finns en tydlig lärdom från Botkyrka. Genom att inrätta ett särskilt tillsynsteam, en egen enhet med olika kompetensområden samlade, kan man undvika flaskhalsar, informationsglapp och otydlig ansvarsfördelning. En väg in för polisen, också utanför kontorstid, skulle möjliggöra ytterligare kontroller, också när behov uppstår i stunden. Det är just därför OTTO fungerar bättre. Det är ett arbetssätt som skär igenom

stuprören och som dessutom gör det möjligt att tidigt uppräcka brottsoffer och ge dem stöd. Vi ser en uppenbar risk med att det rödgröna styret reducerar frågan till en teknikalitet om tillsynsformer. Motionens ambition är betydligt större: att ge staden kraft att inte bara bekämpa de kriminella strukturerna, utan också att skydda och frigöra de människor som fastnat i deras grepp. När tillsynen riktas mot oseriösa verksamheter måste vi samtidigt se människorna bakom: kvinnor som utnyttjas i prostitution, människor som tvingas arbeta under slavliknande villkor och barn som växer upp i kriminella kontexter. Stockholms stad behöver skapa en självständig tillsynsenhet med bred kompetens, utveckla arbetet till att både motverka kriminell ekonomi och att tidigt upptäcka människohandel och annan exploatering. I det arbetet måste socialtjänsten ha en tydlig och operativ roll, annars riskerar vi att missa det mänskliga lidandet som är den verkliga konsekvensen av den organiserade brottsligheten. Därför bör motionen tillstyrkas.

Skarpnäck stadsdelsnämnd

Reservation av Gunnar Caperius (C)

1. Att tillstyrka motionen
2. Att därutöver anföra följande:

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings remissvar på motionen om att införa ett OTTO-liknande arbetssätt i Stockholms stad visar tyvärr att man missar den centrala poängen i vårt förslag. Motionen lyfter inte bara behovet av samordnad tillsyn mot ekonomiska oegentligheter, utan betonar framförallt vikten av att ge arbetet ett tydligt brottsofferperspektiv och en möjlighet att upptäcka och stötta människor i utsatthet. Här är det uppenbart att stadens nuvarande modell inte räcker till. Det är givetvis positivt att Stockholm redan har ett påbörjat arbete med samordnad tillsyn. Men förvaltningens beskrivning av modellen visar att fokus ligger på att granska tillstånd, snedvriden konkurrens och ekonomiska regelbrott. Det mänskliga lidandet bakom brottsligheten i form av människohandel, prostitution, arbetskraftsexploatering och barn som far illa, riskerar att hamna i skymundan, perspektivet är helt enkelt för smalt. För att få med detta perspektiv behöver socialtjänsten vara en bärande, aktiv och operativ del av tillsynsarbetet. Socialtjänsten har den kompetens som krävs för att identifiera utsatta individer, möta människor som exploateras och se till att de får tillgång till stöd och skydd. Om tillsynen enbart blir ett verktyg för att motverka ekonomiska oegentligheter riskerar Stockholm att missa mycket allvarliga konsekvenser av den organiserade brottsligheten. Vi ser en uppenbar risk med att det rödgröna styret reducerar frågan till en teknikalitet om tillsynsformer. Motionens ambition är betydligt större: att ge staden kraft att inte bara bekämpa de kriminella strukturerna, utan också att skydda och frigöra de människor som fastnat i deras grepp. När tillsynen riktas mot oseriösa verksamheter måste vi samtidigt se människorna bakom: kvinnor som utnyttjas i prostitution, människor som tvingas arbeta under slavliknande villkor och barn som växer upp i kriminella kontexter.

Stockholms stad behöver skapa en självständig tillsynsenhet med bred kompetens, utveckla arbetet till att både motverka kriminell ekonomi och att tidigt upptäcka människohandel och annan exploatering. Därför bör motionen tillstyrkas.